

ACTUALITATEA BISERICESCĂ ȘI ECUMENICĂ CHURCH AND ECUMENICAL NEWS

A doua Întrunire a Comitetului Interortodox Special pentru pregătirea Sfântului și Marelui Sinod al Bisericii Ortodoxe (Chambesy/Elveția 15-21 feb. 2015)

Urmare a hotărârii Sinaxei Întâistătătorilor Bisericilor Ortodoxe Autocefale (care a avut loc între 6-9 martie 2014 în Fanar), în perioada 15-21 februarie a.c., sub președinția Înaltpreasfințitului Ioan de Pergan (Zizioulas), reprezentantul Patriarhiei Ecumenice, s-a desfășurat a doua întrunire a Comitetului Interortodox Special pentru pregătirea Sfântului și Marelui Sinod al Bisericii Ortodoxe (prevăzută pentru anul 2016), la Centrul Patriarhiei Ecumenice de la Chambesy.

Scopul acestei întruniri l-a constituit reevaluarea textelor (documentelor) care au fost redactate de către cea de-a III-a Conferință Panortodoxă Presinodală, din anul 1986.

Într-o primă fază, în toamna anului 2014, Comitetul Interortodox Special s-a preocupat de tema dialogurilor intercreștine și cu Mișcarea Ecumenică, în general. De data aceasta, agenda de lucru a membrilor Comitetului a vizat ca temă centrală: „Contribuția Bisericii Ortodoxe la promovarea păcii, dreptății, libertății, frățietății și iubirii între popoare, ca și la îndreptarea discriminărilor rasiale și de alte feluri”, temă asupra căreia au fost făcute corecturile necesare.

La următoarea întâlnire a sa, Comitetul Interortodox Special va purcede la analiza documentelor care privesc următoarele teme aflate pe agenda Sfântului și Marelui Sinod al Bisericii Ortodoxe, respectiv: „Aspectul calendarului comun”; „Abordările căsătoriei”; „Importanța postului și a respectării acestuia astăzi”.

Potrivit prevederilor hotărârii Întâistătătorilor Bisericilor Ortodoxe, lucrarea Comitetului Interortodox Special se va încheia înainte de Paștile anului 2015, urmând ca textele reevaluate de către acesta, să își continue parcursul mai departe, spre următoarea Conferință Panortodoxă Presinodală, care se preconizează a fi convocată spre mijlocul anului în curs.

Spre deosebire de lucrările primei întruniri a Comitetului Interortodox Special pentru pregătirea Sfântului și Marelui Sinod al Bisericii Ortodoxe, care s-a desfășurat între 29 septembrie – 4 noiembrie 2014, tot la centrul Patriarhiei Ecu-

menice de la Chambesy, la care nu a participat delegația Bisericii Ortodoxe a cehiei și Slovaciei, la prezenta întrunire a luat parte și delegația acestei Biserici, astfel încât, toate cele paisprezece Biserici Ortodoxe Autocefale au putut fi reprezentate în mod statutar.

La cea de-a doua întrunire a Comitetului Interortodox Special, Patriarhia Română a fost reprezentată de către Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Nifon de Târgoviște, alături de pr. Prof. Dr. Viorel Ioniță. (...)

Sfântul și Marele Sinod al Bisericii Ortodoxe, prevăzut pentru anul 2016, eveniment aflat într-un susținut proces de pregătire încă din anul 1961 (deși au existat propuneri anterioare pentru procesul de demarare a convocării acestuia, în anul 1920 și 1930), va fi format pentru prima dată din reprezentanții tuturor celor paisprezece Biserici Ortodoxe Autocefale. **Acest aspect va reprezenta o noutate absolută în materie de istorie bisericească și de responsabilizare a întregii Biserici Ortodoxe**, raportat la problematica confruntării cu provocările lumii moderne și a adaptării propriei pastorării în acest context.

Teologii și istoricii, care analizează atent acest parcurs, știu că convocarea unui astfel de Sinod în Biserica ortodoxă nu corespunde practicii organizării Bisericilor Apusene, deoarece presupune consultarea și acordul tuturor Bisericilor locale, nefiind hotărârea unei singure Biserici sau a unui singur Întâistător. Astfel, o cerință absolută a realizării acestui Sinod a reprezentat-o rezolvarea oricărui tip de dezacord existent între Bisericile locale, cu privire la acest eveniment. Dacă un astfel de consens nu s-ar fi putut realiza, întreg acest demers ar fi fost sortit eșecului.

Modul prin care Biserica Ortodoxă (ca întreg) se raportează la vremurile moderne, are o legătură directă cu ethosul mărturisirii adevărilor mântuitoare ale Evangheliei în plan social. În lumina așteptării Sfântului și Marelui Sinod al Bisericii Ortodoxe din anul 2016, s-a și făcut deja afirmația, că **statutul canonic al structurilor bisericești administrative din diaspora, organizate pe principii etnice, va necesita o oarecare autonomie în relația cu Bisericile-mame, ca germeii altor Biserici Ortodoxe locale să se poată dezvolta.**

Între aspectele aflate pe agenda viitorului Sfânt și Mare Sinod, cel puțin două teme au dobândit un interes global și fără precedent: *modul prin care Biserica Ortodoxă se raportează la extremismul religios, dar și la fanatism.* Discernământul teologiei marilor Părinți ai Bisericii e chemat să lumineze „calea” poziționării Bisericii Ortodoxe de mâine, bine știind că există „grupări” monahale cu viziuni extreme, ca și poziționări bisericești instituționale, care susțin (pe mai departe) eforturile dialogurilor ecumenice. Orice abordare responsabilă a istoriei Bisericii Ortodoxe, ne duce spre concluzia că, marile opere teologice ale Părinților Bisericii, s-au născut tocmai ca rod al unei astfel de deschideri spre

dialog, ca și din necesitatea mărturisirii adevărurilor mântuitoare ale Bisericii Ortodoxe dintotdeauna.

Însă cel mai important aspect al viitorului Sfânt și Mare Sinod al Bisericii Ortodoxe, îl va constitui abordarea și rezolvarea temelor care privesc organizarea și administrarea Bisericii Ortodoxe din întreaga lume. Așa cum arhid. Dr. John Chrysavgis (consilier al Patriarhului Ecumenic Bartolomeu pentru continentul american) afirma, întrebarea este dacă comunitățile bisericești ortodoxe din diaspora (precum cele din SUA, Europa Occidentală, dar și din Asia sau Australia) au ajuns la nivelul de maturitate sau au dobândit acel tact și responsabilitate pastorală comună în a sluji poporul credincios și a gestiona aspectele pastorale și administrative bisericești prin unitate.

Deoarece au fost luări de poziții unilaterale, pe diverse canale de comunicație, ce afirmă inclusiv necesitatea prezenței la Sfântul și Marele Sinod al Bisericii Ortodoxe și a așa-zisei *Biserici Ortodoxe din America* (OCA), structură care provine din vechea Mitropolie Rusă (misionară) din America (căreia Patriarhia Moscovei i-a acordat „în mod unilateral” statutul de „autocefalie” în anul 1970), e de reținut vizita făcută de „Primatul” acesteia la Patriarhia Ecumenică, Înaltpreasfințitul Părinte Tihon, în decembrie 2014. În cadrul întâlnirii avute cu Sanctitatea Sa, Patriarhul Ecumenic Bartolomeu, i s-a comunicat „Primatului” OCA-ului, că relaționarea întregii Biserici Ortodoxe cu structura pe care o păstorește se face în cadrul *Adunării Episcopilor Canonici din SUA și Canada*, și nu alături de celelalte paisprezece Biserici Ortodoxe Autocefale, la nivel de Întâistătători. Un alt aspect, cel puțin la fel de interesant, îl reprezintă vizita făcută de către Mitropolitul Tihon la Patriarhia Moscovei (cu puțin înainte de întâlnirea cu Sanctitatea Sa, Patriarhul Ecumenic Bartolomeu), vizită în cadrul căreia Patriarhul Chiril al Moscovei, tacit, a trecut peste evenimentul petrecut în anul 1970, îndemnând structura Bisericii Ortodoxe din America la integrare în contextul canonic actual al realităților eclesiale de pe continentul american. De menționat ar mai fi faptul că așa-zisa *Biserică Ortodoxă din America* păstorește mai puțini credincioși în SUA și Canada, decât credincioșii ortodocși integrați în structurile administrativ-bisericești ale diasporei dependente de Bisericile-mame. Raportat la contextul bisericesc de dincolo de Atlantic, peristă paradoxul Episcopiei Românești de America (de la Vatra Românească), parte a *Bisericii Ortodoxe din America*, care deși și-a dorit dialogul în vederea intrării în comuniune cu Patriarhia Română, a preferat însă să rămână parte a *Bisericii Ortodoxe din America*, episcopii acesteia afându-se (prin economie) pe ultimele poziții ale structurii *Adunării Episcopilor Canonici din SUA și Canada*.

În lumina Sfântului și Marelui Sinod al Bisericii Ortodoxe din 2016, pe fundamentul hotărârii comune a Întâistătătorilor, suntem optimiști în a crede că întrebări și situații cu privire la organizarea Bisericii Ortodoxe din întreaga lume, care

demult își așteaptă soluționarea, vor primi răspuns adecvat. Și aceasta deoarece, așa cum Sanctitatea Sa, Patriarhul Ecumenic Bartolomeu spunea: „*Ceea ce se cere Ortodoxiei astăzi este să slujească ca provocare pozitivă pentru umanitatea contemporană, ca o perspectivă vie a vieții dumnezeiești și alibertății în comuniune*”.

Diac. Dr. Habil. Ștefan. L. Toma